

[Poul Hartling.]

hvordan den højtærede statsminister har det, når Hans Rasmussen siger det, men det irriterer ham øjensynlig, når jeg siger det. Nu må socialdemokratiet jo identificere sig med LO, hvis de vil, men så må de også kunne tåle at høre, at vi siger det, og jeg mener, at det er en uheldig ting — sådan ser jeg på det — at et parti gør sig lig med en bestemt stand eller en bestemt klasse.

Ja, siger den højtærede statsminister, men hvordan er det så med venstres politik? Hvordan er det med venstres forhold til landbrugspolitik? Det er rigtigt, at en stor del af den danske bondestand har følt sig repræsenteret af venstre, fordi mange danske bønder igennem generationer har været liberalt og frisindet indstillet. Det er også rigtigt, at vi i venstre interesserer os varmt for landbruget og for alle landbrugets forhold, og vi synes såmænd ofte nok i praktisk politik, at vi står lidt for ene med det. Men det er ikke det samme som, at venstre fører en ensidig landbopolitik. Jeg vil på det bestemteste afvise dette. En politik for helheden, en politik for hele befolkningen, det er liberal politik.

Jeg vil hævde, at venstres landbrugspolitik ikke er en ensidig standspolitik, men en politik ud fra helhedens og rimelighedens synspunkt. Vi kæmper for en retfærdigere skattepolitik, så at man f. eks. kommer bort fra skat på dyrket jord, for det er ikke rimeligt at beskatte et bestemt erhvervsproduktionsmiddel. Vi kæmper for en mere liberal jordlovgivning, fordi den hidtidige lovgivning jo ligefrem har lagt sig i vejen for en omlægning af landbrugets struktur, som erhvervet må gennemføre i disse år. Vi ønsker at lette generationsskiftet og sørge for, at overdragelse fra landmand til landmand ikke skal hindres af særlig indkomstskat. Vi anser det stadig væk for noget umisteligt at sikre rimelige kår for landbruget, sådan at dansk jord stadig kan blive dyrket; både økonomisk, men også folkeligt tror jeg at dette betyder noget afgørende vigtigt for hele landet.

Ja men er det da ikke en ensidig landbrugspolitik, siger den højtærede statsminister, når venstre i foråret foreslog 190 mill. kr. ekstra til landbruget? Må jeg minde om, at tjenestemændene fik deres løn forbedret i vinteren 1964-65, og det var vi enige om herinde, sådan at rapporterne fra det økonomiske råd regnede med, at det betød en lønstigning på 20 pct. Må jeg minde om, at praktisk taget alle andre lønmodtagere fik deres løn sat op i foråret 1965, således at det økonomiske råds formandskab tør sige, at lønstigningen i 1964-65 er blandt de største, der har fundet sted i noget år siden den anden verdenskrig.

Landbrugets gennemsnitsindkomst har i en række år været meget beskeden og kun svagt stigende, og det er vel ikke overdrevet at sige, at i forhold til arbejdsindsatsen og arbejdstimernes antal hører den danske landbruger til de lavtlønnede i samfundet. Når jeg siger en række år, kan jeg henvise til det økonomiske råds formandskabs redegørelse fra den 25. februar 1963, hvoraf man kan se, at det opgør den gennemsnitlige lønstigning fra 1955 til 1961 til 62 pct. og den såkaldte restindkomst for alle andre grupper til 52 pct.; men for landbruget er restindkomsttallet — og det er det, det her drejer sig om — 23. Selv om høsten i 1964 var god og rettede noget op på situationen, så er der stadig ingen tvivl om, at landbruget, der først og fremmest må bære vanskelighederne ved den markedssplittelse, vi har i Europa, har haft den mindste indkomstfremgang.

På baggrund af den indkomststigning, som i fjor og i foråret tilfaldt alle andre grupper, måtte det virke udfordrende, at regeringen foreslog at nedskære landbrugsstøtten med 100 mill. kr. Venstre foreslog den sat op med 190 mill. kr. ud fra et lighedssynspunkt og ud fra den betragtning, at det er i hele samfundets interesse, at vi kan få gode fødevarer til en rimelig pris — og det får vi i Danmark — at dansk